

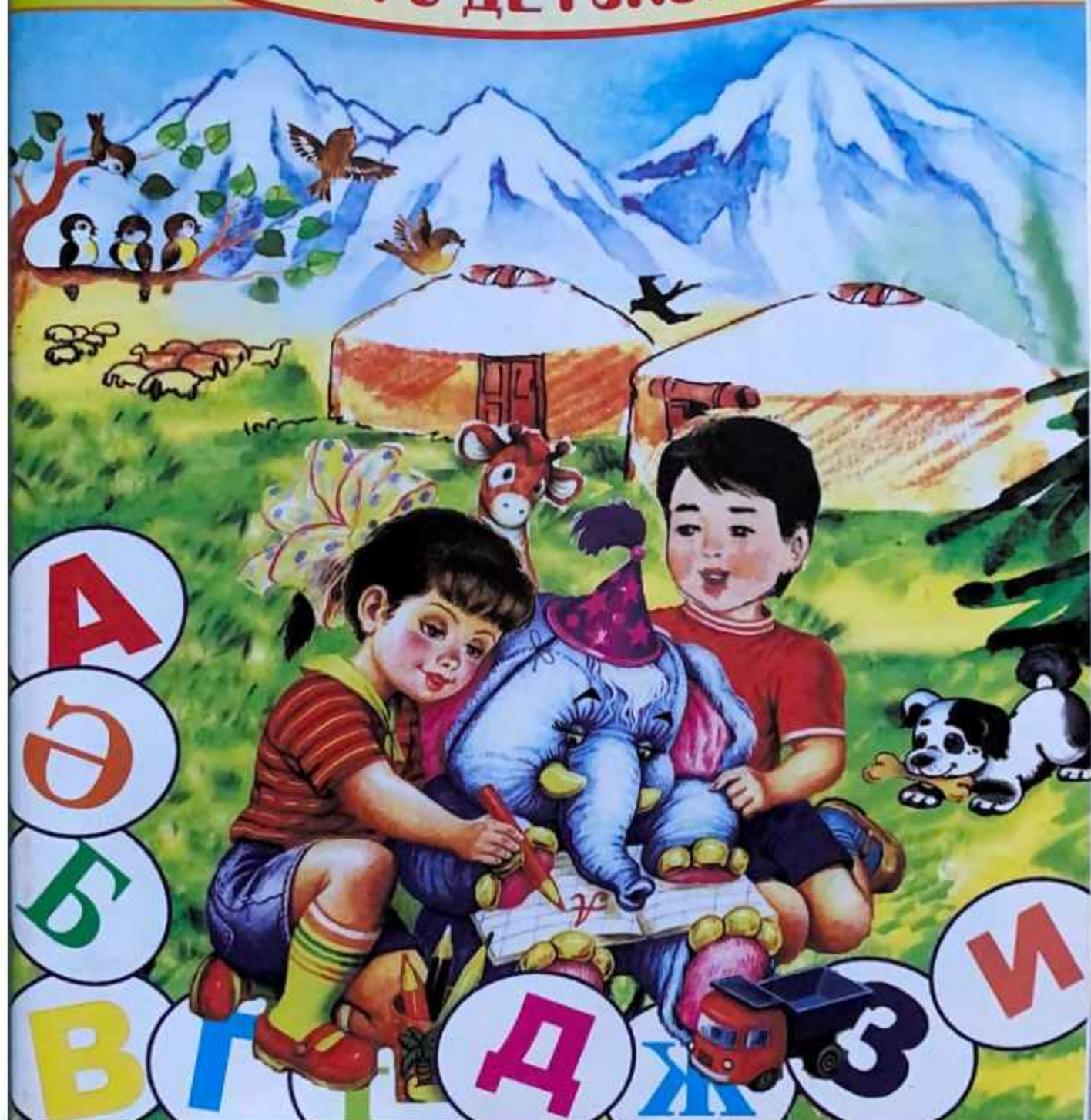
БАЛА МЕН БАЛАБАКША

республикалық педагогикалық журнал

№5, 2024

Республиканский педагогический журнал

РЕБЕНОК В ДЕТСКОМ САДУ

Солтүстік Қазақстан облысы, Уәлиханов ауданы,
Кішкенекөл ауылындағы «Күншуақ» бөбекжай-бақшасынан
фотокөрініс

Балабақша меңгерушісі
Муканова Рошатай Қанашовна

Балабақша әдіскері
Кажатова Фариза
Нигматовна

Балабақша әдіскері
Абишева Нургуль
Багдатовна

Бала мен балабақша Ребенок в детском саду

Республикалық педагогикалық журнал
Республиканский педагогический журнал
Надаётыс е 2007 т.

Ай сайын шығады
Выходит 12 раз в год

Мамыр-Май №5 (192) 2024

МАЗМУНЫ СОДЕРЖАНИЕ

Бүгінгі мектепке дейінгі тәрбие және білім мәселелері	
Проблемы современного дошкольного воспитания и образования	
Майоров Н. Денсаулық сақтау тәрбиесі туралы - жекелеген дегені ұйымда...	2
Канатова М. Шығарманың білім беру - бірінші бірінші мұқият...	3
Сатпаева С., Марунова Д. Ойын арқылы танымдық қызығары қызығары...	4
Сариева С. Жалпы тәрбие және білім мәселесі...	6
Байтұрсынова Т. Жалпы тәрбие және білім мәселесі...	7
Усенова А. Мектепке дейінгі ұйымда тәрбие және білім мәселесі...	8
Ахметова Т. Бірінші тәрбие және білім мәселесі...	9
Отарова Г. «Мектепке дейінгі ұйымда тәрбие және білім мәселесі...	10
Формалар мен әдістер мәселесі...	11
Муратова А. Мектепке дейінгі ұйымда тәрбие және білім мәселесі...	12
Сатпаева С. Білім және тәрбие мәселесі...	13
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	14
Рыбакова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	15
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	16

Солтүстік Қазақстан облысы, Уалханов ауданы, Кішітөбе ауылдық	
"Күншар" балалар-бақшасы	
Ясли-сад "Күншар"	
с. Кішітөбе Уалханов ауданы, Кішітөбе ауылдық	
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	17
Муратова А. Білім және тәрбие мәселесі...	18
Сатпаева С. Білім және тәрбие мәселесі...	19
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	20
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	21
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	22
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	23
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	24
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	25
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	26
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	27
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	28
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	29
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	30
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	31
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	32
Ахметова Т. Білім және тәрбие мәселесі...	33

Тәрбие және білім мәселелері	
Воспитание и обучение	
Жаңабаева Н. «Тәрбие және білім мәселесі»...	35
Отарова Г. «Тәрбие және білім мәселесі»...	36
Сатпаева С. «Тәрбие және білім мәселесі»...	37
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	38
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	39
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	40
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	41
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	42
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	43
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	44
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	45
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	46
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	47
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	48
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	49
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	50
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	51
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	52
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	53
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	54
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	55
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	56
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	57
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	58
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	59
Ахметова Т. «Тәрбие және білім мәселесі»...	60

Меншік иесі: ЖПС «Таз-Сар»

Бас редактор: Юрова С.Н.

Редактор: Бөленбаева Ж.С.

Редакция алқасы

Еденбаева З.Д.	Алматы қалалық мектепке дейінгі мекемесінің әдіскері
Заурбекова С.О.	КМҚК №132 бөбекжай-бақшасының меңгерушісі
Искакова Р.А.	Алматы №9 мектепке дейінгі мекемесінің қазақ тілі пәні мұғалімі
Сарсембаева А.О.	Алматы №60 мектепке дейінгі мекемесінің меңгерушісі
Култаева Л.А.	ЛОКБА ҚДН мектепке дейінгі тәрбие және бастауыш білімді дамыту әдіскері
Алинкалиева Г.Б.	ОПҚБА және ҚДН әдіскері

Қорықарушы редактор

Усенова Л.Н.

Техникалық редактор

Галиева Р.Т.

Редакция мекен-жайы: Бөгенбай батыр
көшесі, 86, 103 б.
050010, Алматы қ.,
а/ж 46

Телефоны: 8 (727) 291-71-92

8 775 856 21 20

e-mail: rus-lit@mail.ru

«Бала мен балабақша – Ребенок в детском саду» журналы редакциясына келіп түскен қолжазбалар әділ бағаланады. Редакция жолданған материалдар сапасына жауап бермейді, қолжазба авторларға қайтарылмайды. Материалдар көшіріліп басылған не пайдаланылған жағдайда осы журналға сілтеме жасалады.

Түркіе 02.05.2024 жіберілді
Баспа 15.05.2024 жылы қол қойылды.
Көлемі 84 х 108/16. Офсетті баспа.
Тиражы 6000.

Отпечатано в

ИП "Polyservice"

г. Алматы, ул. Казыбек би 78.

8 (727) 2795732

Журнал Қазақстан Республикасының мәдениет және ақпарат министрлігінде 11.06.2012 жылы тіркеліп, №12824-Ж куәлігі берілді.

Кішкенекол ауылындағы "Күншуақ" бөбекжай-бақшасынан Ясли-сад "Күншуақ" с. Кішкенекол

калыптастырудың және жазуға дайындықтың маңызды бөлігі болуы керек. Баланың саусақтарын басқаруды қаншалықты ептілікпен үйренуі оның одан әрі дамуына байланысты. Ұсақ моториканың дамуымен қатар есте сақтау, зейін, сонымен қатар сөздік қоры дамиды.

Ұсақ саусақ моторикасын дамытатын ойындар мен жаттығулар өте көп. Олар шартты түрде топтарға бөлінеді. Қол, қолдың білезік және саусақтарының қозғалысының дамуына оң әсер ететін заттық ойындар, яғни ойыншықтармен, кез-келген заттармен өткізіледі. «Мозайкалар», «конструкторлар» – аталған материалдар саусақтардың белсенді қозғалысына әсер етеді. Мозайкада ұсақ бөліктерден толық сурет құрап шығару мақсаты тұрады. Ойын барысында бала бөлшектермен қозғалыс жасайды, байқағыншық, төзімділік, табандылық пайда болады.

Моншақтармен ойын

Екі қолдың да бағдарлауын арттырады. Балаға тізуге арналған бау және әртүрлі теңдіктегі, әртүрлі диаметрлі моншақтар беріледі. «Көз-қол» бағдарлауын жетілдіреді. Бұл ойында тек қол ісмерлігі ғана емес, сенсорлық (түс, көлем, пішін) қабілетті дамиды.

Баулармен ойындар

Сенсомоторлық бағдарлауды, ұсақ моториканы, жазықтықта бағдарлауды, «жоғары», «төмен», «оң», «сол» ұғымдарын игеруіне жәрдемдеседі, тілді дамытады, зейін тұрақтандырады, қол белсендігін, икемділігін арттырып, қолды босансытады.

Ұсақ моториканы дамыту барысында біз мынадай нәтижеге жетеміз:

1. Сөйлеу тілі жетіледі.
2. Қимыл қозғалыс қабілеті артады.
3. Икемділігі арта түседі.
4. Логикалық ойлау қабілеті дамиды.
5. Танымдылық деңгейі артады.

Баланың бойына сенімділік пайда болады, құлшынысы артады. Ойындар арқылы, біздер баламен қарым-қатынасты нығайтып, баланың өз-өзіне деген қозғалысын өзгертіп, ойынға деген ынтасын, белсенділік пен қызығушылық, жалпы танымдылық қабілеттерін дамытамыз.

«Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасауда Хатха йога гимнастика элементтерінің тиімділігі»

Абишева Нургуль, «Күншуақ» бөбекжай-бақшасы МКҚК-нің тәрбиешісі
Солтүстік Қазақстан облысы, Уәлиханов ауданы, Кішкенекол ауылы

Йога б.з.д. II ғ. ежелгі Үндістанда пайда болған ұтым. «Йога» сөзі «шығырлану» деген мағына береді, оның негізін қалаушы болып кеменгер Патанджали есептеледі. Йоганың негізгі бағыттарының бірі-хатха-йога. Бұл жұмысты хатха йога гимнастикасы арқылы балабақша тәрбиеленушілерінің денсаулығын нығайту, қимыл белсенділігін арттыру, жүрек қан тамырларының қызметін жақсарту мақсатымен жасалады.

Хатха йога - ежелден келе жатқан түрі. Сондықтан бүгінгі күнде йоганың бұл түрі бүкіл әлемде кең тараған. Хатха йоганың бастауын сатысы жеңіл жаттығулардан басталады, ойткені балалар әлі ауыр жүктемеге дайын

емес. Бірінші кезде жаттығулар арқылы адам ағзасын шынықтыру және төзімді ету қажет. Хатха йогада әр жаттығу белгілі бір дене мүшесіне арналады: омыртқаны түзету, іш пен арқа бұлшықеттерін және буындарын дамыту жаттығулары болып бөлінеді. Хатха йогада жаттығулары адамның денсаулығын жақсартады және әртүрлі ауруларға ағзаның төзімділігін арттырады. Хатха йоганың кез келген жаттығулар жиынтығына релаксация кіреді.

Хатха йоганың мақсаты: жан мен тәңнің үйлесіміне жету. Міндеттері: Салауаты өмір салты дағдыларын қалыптастыру;

Денсаулықты нығайту ықпал ететін дәстүрден тыс технологияларды қолдану;

Қимылдық белсенділігін дамыту және дене жатығуларын орындауға қызығушылықтарын қалыптастыру;

Сауықтыру: денені шынықтыру арқылы әртүрлі ауруларға төзімділігін.

Дене бұлшық етерін және буындарын дамыту, омыртқаны түзету.

Ағзадағы зат алмасу процестерін, қан айналымын жақсарту.

Денені төзімділікке, серпімділікке баулу.

Хатха йога жаттығуларын тамақтан соң бір сағаттан кейін немесе түскі ұйқыдан кейін аптасына 2-3 рет жасаған тиімді. «Арыстан қалпы», «Құс қалпы», «Балық қалпы» жаттығулары балаларға өте ұнайды. Бұл жаттығулар балаларға одан да қызықты болуы үшін оларға ертегі немесе мультфильм ретінде үйретуге де болады.

Денсаулық сақтау технологияларын біз, өзіміздің қалыпты балабақшаға сәйкес және алдын-ала әр педагогтың кәсіби-шеберліктерін жетілдіргеннен кейін ғана таңдап алдық.

Олар: (Ынталандыру, салауатты өмір салтын үйрету, түзету (коррекциялық) технологиялар

1. Ынталандыру- бұл технология өзінің атына сәйкес, яғни баланың ағзасын шаршатпай, қалықтарпай үнемі қызықтырып, алға тарту (хатха-йога жат-ры-айға ұшу, арыстан, бүркіт, мерген, т.б.)

2. Бұл технологияда бала өзбетімен дербес әрекеттеніп бір мәселені шешіп барып өз ағзасын бекітеді, жетілдіреді. Нақты бір талапты орындауға тырысады. Осыған балабақшада арнайы жағдайлар тұтыздық. Яғни, топтарда шынықтыруға арналған бұрыштар, спорт залында дене тәрбие сабағына арналған құрал-жабдықтармен қамтамасыз еттік және балабақша алаңында спорт алаңын жабдықтадық.

3. Түзету (коррекциялық) технологияларда баланың әліде жана жетіліп келе жатқан ағзасындағы жағымсыз мінез-қылықтарына кедергі болу, баланың тұйықтық, өз-өзіне сенімділік, гипер-белсенді, дәркілігін жою отыра, оның эстетикалық-шығармашылық талғамдарын тәрбиелеу, жетелеу.

Өзіміздің білім беру мекемесінің жұмысында денсаулық сақтау бағыттын сипаттау үшін «Денсаулық сақтау іс-әрекеті» деген тұжырымдаманы қолданып жүзеге асыруды арнайы мамандармен (медициналық, психолог, т.б.) байланыстыра ұйымдастырдық.

Және де баланы сауықтыру және аурудың алдын-алу емдік жұмыстарының жүйесін өңдеп құрастырдық:

- Нүктелі және қырындам массаж
- Ұйымдастырылған оқу-әрекеттер үстінде көзге арналған жаттығулар кешені
- Хатха-йога элементтерімен гимнастика
- Жалпақ табандылықтың алдын-алу кешені
- Сымбаттың бұзылуының алдын-алу кешені (жастық-сығ ұйықтау)
- Тыныс алу жаттығулары
- Ұйымдастырылған іс-әрекеттер үстінде ақыл-ой шаршауын жою (релаксациялық үзіліс, сергіту сәттері, құлақ шеттерін укалуу)
- Серуен + динамикалық сағат
- Шынықтыру шаралары (Майкасыз ұйықтау, жалаң аяқ жүру, кеңінен жуыну, ривакский әдісімен шынығу)
- Күн тәртібінде ұтымды қимыл-қозғалыстар.

Тымау және жұқпалы ауруларының жоғарлау кезіндегі өткізілген іс-шаралар

- Пияз, сарымсақпен қош иістендіру
- Серуен алдында ауыз қуасын сарымсақ тұнбасымен шаю

Балабақшада сонымен қатар баланың денсаулығын нығайту және аурудың алдын-алуға мүмкіндік беретін, күн тәртібіндегі шынықтыру шараларына ерекше назар аудардық. Шынықтыру шаралары баланың балабақшадағы болған барлық кезіндегі ағымында қамтамасыз етілгеніне ғана тиімді болатыны көрінді.

Ескерілетін жағдайлар:

1. Мекемеде жылу және ауа тәртібін нақты ұйымдастыру
2. Балаларды ұтымды үзіліссіз кіндіру
3. Жылдың барлық маусымында серуен тәртібін сақтау
4. Дене шынықтыру іс-әрекеттері мен ертегісіз гимнастиканы жалаң аяқ өткізу.

Хатха йога гимнастикасын қолдану нәтижесінде:

- баланың жалпы жағдайын жақсартты;
- физикалық, қимыл-қозғалыс дайындығының деңгейін жоғарылатады;
- ауру-сырқау деңгейінің төмендеуіне үлес қосады;
- тірек- қимыл аппаратын, жүрек-қан тамырларының, тыныс алу және жүйке жүйесінің жұмысын қалыпқа келтіреді;

- балаларды салауатты өмір салтының негізін қалау және дене тәрбиесіне біршама жақындатуға көмектеседі

Жіп ауруды қойды;

Денелерінің ілігіні қабілеті жоғарылады;

Дене тәрбиесіне деген қызығушылығы арта түсті;

Аяқ қол бұлшықеттерінің дамығаны көрінді;

